

Fake newsy w obszarze wiary i w życiu Kościoła

ks. Jacek Rygielski MIC

Wyrażenie „fake news” pochodzi z języka angielskiego i oznacza dosłownie fałszywą informację. Jest ona albo zupełnie nieprawdziwa, albo częściowo, a ponadto często ma charakter sensacyjny. Najczęściej jest publikowana w mediach społecznościowych, a charakter Internetu sprawia, że bardzo szybko się rozpowszechnia. Pojawia się także w tzw. mediach tradycyjnych. Fake newsy są promowane w celu wprowadzenia kogoś w błąd, aby osiągnąć jakieś korzyści (finansowe, polityczne, religijne itd.) lub by oczernić jakąś osobę.

Z fake newsami mamy również do czynienia w obszarze wiary i w życiu Kościoła. Codziennie możemy przeczytać na różnych portalach internetowych czy w mediach społecznościowych informacje o cudownych wydarzeniach, objawieniach, które są powielane, często bezmyślnie przez tysiące ludzi i to jednym kliknięciem. Nie brakuje też donie-

ień dotyczących różnych osób związanych z Kościołem, które próbuje się deprecjonować, czy z jakiegoś powodu zniszczyć. W ten sposób zalewa nas masa różnych wiadomości, które wyglądają na prawdziwe, a które mogą budzić w nas nadzieję, zdumienie, a nawet lęk. Fakty powinny ujrzeć światło dzienne, nawet jeżeli są trudne dla pojedynczych osób lub instytucji Kościoła. Należy zauważyć jednak, że jeżeli jakieś doniesienie okazuje się fake newsem, to rzadko kiedy ktoś zadaje sobie jakikolwiek trud, by całą sytuację wytłumaczyć lub za nią przeprosić. Zaczyna on żyć własnym życiem.

Szacuje się, że tylko w XX w. pojawiły się informacje o kilkuset rzekomych objawieniach. Wiemy, że Kościół uznał tylko kilka z nich, a takie rozeznanie trwa latami i odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami. Te objawienia oraz związane z nimi orędzia jak najbardziej można rozpowszechniać i udostępniać. Natura ludzka ma jednak skłonność do poszukiwania tego, co fascynujące

i spektakularne, co powoduje, że bardzo często ulegamy zmanipulowanym newsom i zaczynamy w nie wierzyć, a następnie przekazywać dalej.

Niestety nie da się w dzisiejszym świecie uniknąć kontaktu z fake newsami, które prędzej czy później czytamy lub słyszymy. Co ważne jednak, zanim prześlemy czy udostępnimy taką informację dalej, należy ją zweryfikować.

Bardzo często zdarza się, że z powodu natłoku medialnych doniesień nie czytamy w całości artykułów, a tylko nagłówki, które często są chwytliwe. Dlatego im bardziej jakiś news brzmi sensacyjnie, tym bardziej należy poświęcić mu więcej uwagi i sprawdzić go w różnych źródłach. W ten sposób sami obronimy się przed fałszywą informacją, a ponadto możemy zatrzymać jej rozprzestrzenianie się, a o to najczęściej chodzi ich autorom. Ponadto fake newsy są tak tworzone, by wpływały na emocje odbiorcy i skłaniały go do przekazywania ich dalej. Ważne jest, by odczekać jakiś czas i starać się

Warto też zawsze przyrzeć się, z jakiego źródła pochodzi dana informacja. Czy jest to oficjalna strona jakiejś organizacji, czy może jest to strona internetowa całkowicie prywatnej, bliżej i szerzej nieznanej osoby.

przemyśleć na spokojnie każdy news. Po pewnym czasie możemy stwierdzić, że taka wiadomość tak naprawdę nie ma sensu.

Warto też zawsze przyrzeć się, z jakiego źródła pochodzi dana informacja. Czy jest to oficjalna strona jakiejś organizacji, czy może jest to strona internetowa całkowicie prywatnej, bliżej i szerzej nieznanej osoby.

Warto również zapoznać się z opiniami przeciwnymi co do danej wiadomości i również im się przyjrzyć, bo może okazać się, że taki fake news został już zdemaskowany przez kogoś innego.

Jeżeli chodzi o fake newsy dotyczące bezpośrednio rzekomych

objawień prywatnych, to zawsze należy pamiętać, że najważniejsze, jedyne i publiczne Objawienie zakończyło się wraz ze śmiercią ostatniego z dwunastu Apostołów i ze spisaniem ostatniej księgi Nowego Testamentu. Dlatego pierwszym weryfikatorem prywatnych objawień jest Pismo Święte. Jeżeli takie prywatne objawienie jest choćby w najmniejszym stopniu sprzeczne z Biblią, z miejsca takie objawienie można uznać za fake news. Ponadto objawienie prywatne niczego nowego nie dodaje do publicznego, a jego rolą jest jedynie, aby nam przypominać daną prawdę, o której zapomnieliśmy, lub pomóc nam ją zrozumieć.

W podejściu do objawień prywatnych potrzeba więc dużej ostrożności. Nie powinniśmy zbyt szybko i pochopnie wierzyć we wszystko, co pojawia się w Internecie. Należy też pamiętać, że osoby, które takie objawienia przedstawiają, mają duże możliwości emocjonalnego manipulowania innymi ludźmi, dlatego, zanim w coś uwierzymy, należy to kilka razy przemyśleć, poradzić się kogoś innego w tym temacie oraz samemu sięgać do Pisma Świętego, które w wielu miejscach ostrzega nas przed fałszywymi prorokami oraz różnymi nowinkami, poprzez które ktoś będzie chciał nas zwieść.

Warto z pewnością zachować ostrożność wobec rzekomych objawień nieuznanych przez Kościół, tym bardziej wobec tych odrzuconych, tzn. uznanych za nie pochodzące od Boga. Uleganie takim rzekomym objawieniom może być zagrożeniem dla naszej wiary. Dlatego należy bronić się przed fake newsami dotyczącymi objawień prywatnych, a nade wszystko starać się ich nie przekazywać dalej, by zatrzymać ich rozprzestrzenianie się.

■ Plansza *Jak rozpoznać fałszywe wiadomości*, opublikowana przez Międzynarodową Federację Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich, źródło: https://www.ifla.org/files/assets/hq/topics/info-society/images/polish_-_how_to_spot_fake_news.pdf

JAK ROZPOZNAĆ FAŁSZYWĄ INFORMACJĘ?

SPRAWDŹ ŹRÓDŁO

Przeanalizuj dokładnie stronę, sprawdź jej misję oraz informacje kontaktowe.

PRZECZYTAJ WIĘCEJ

Nagłówki mogą być prowokacyjne, aby skłonić do kliknięcia. Zapoznaj się z całym tekstem.

SPRAWDŹ AUTORÓW

Poszukaj informacji o autorze. Sprawdź, czy w ogóle istnieje, i czy jest wiarygodny.

DODATKOWE ŹRÓDŁA

Sprawdź, czy podane w linkach źródła rzeczywiście odnoszą się do danej informacji.

SPRAWDŹ DATĘ

Udostępnianie starych informacji nie musi obrazować bieżących wydarzeń.

A MOŻE TO ŻART?

Jeśli informacja brzmi niewiarygodnie, to może być satyra. Sprawdź stronę i autora.

UWAŻAJ NA STRONNICZOŚĆ

Zastanów się, czy Twoje własne przekonania nie wpływają na odbiór informacji.

ZAPYTAJ EKSPERTÓW

Zawsze warto wiedzieć więcej. Dopytaj bibliotekarza i innych ekspertów.